

ת"פ 10800/05/22 - מדינת ישראל נגד אייל שלמה פיטוסי (עציר),

בית המשפט המחוזי בירושלים
ת"פ 10800-05-22 מדינת ישראל נ' פיטוסי(עציר)

לפני כב' השופטת חנה מרים לומפ
המאשימה
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
על ידי ב"כ עו"ד עינת יריב
נגד
הנאשם
אייל שלמה פיטוסי (עציר),
על ידי ב"כ עו"ד דוד פאל

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, בעובדות כתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 בצירוף סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").
2. במסגרת הסדר הטיעון לא הייתה הסכמה לעניין העונש וכל צד נותר חופשי בטיעונו. המאשימה הדגישה, כי עמדתה להשתתף מאסר בפועל על הנאשם וביקשה שיוגש תסקיר נפגע עבירה. בנוסף, התבקש תסקיר בעניינו של הנאשם, שיש חובה לקבלו לאור גילו בעת ביצוע העבירה.
3. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי בתאריך 29.4.22 בסמוך לשעה 03:00 שהה הנאשם יחד עם חברתו ל' במרכז העיר בירושלים, בסמוך לרחוב הלני המלכה. באותה העת, נשא עימו הנאשם, חפץ חד שאורך להבו כ-7 ס"מ (להלן: "**החפץ החד**"). בהמשך, לאחר ויכוח בין הנאשם לל', נפרדה ל' מהנאשם, והלכה לכיוון רחוב יפו. בדרכה פגשה ל' את בן דודה נ' (להלן: "**המתלונן**") וביקשה כי ילווה אותה לביתה.
4. בסמוך לשעה 03:17, לאחר שהנאשם ניסה לאתר את ל', ופגש (נשמט במקור ח.מ.ל) בה בצומת סמטת דו נואס ורחוב יפו, כשהיא צועדת לצד נ'. הנאשם שהתמלא קנאה וכעס, הוציא את החפץ החד מכיסו והתקרב בצורה מאיימת לעבר ל' והמתלונן, כשהוא צועק לל' "איפה היית", ולמתלונן "מי אתה בן זונה?". בתגובה, הוציא המתלונן מכיסו גז פלפל וריסס לעבר פניו של הנאשם כדי להרחיקו. בה בעת, קפץ הנאשם לעבר המתלונן, ובאמצעות החפץ החד שבידו, דקר אותו בחלק ימני עליון של בטנו. בתגובה, בעט המתלונן בנאשם והפילו על

הרצפה, ברח מהמקום לכיוון סמטת דו נואס, התמוטט לאחר מרחק קצר, ופונה באמצעות אמבולנס לבית החולים "שערי צדק" בירושלים.

5. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרם למתלונן פצע דקירה חודר בין צלעותיו התחתונות. החתך חדר את הכבד הימני של המתלונן וחדר את כיס המרה עם דימום פעיל לתוך כיס המרה ונוזל דמי בבטן ימנית עליונה, דבר שהביא לניתוח חירום, במהלכו בוצעה פתיחה לבטנו של המתלונן בשכבות לצורך איתור דימומים, וכן לכריתת כיס המרה.

6. במעשיו המתוארים לעיל, חבל הנאשם בחברו חבלה הפוגעת או עלולה לפגוע קשות בבריאות הנחבל או בנוחותו או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים, שלא כדין וכשהוא נושא נשק קר.

תסקיר שירות המבחן

7. מתסקיר שירות המבחן מיום 7.12.22 עולה, כי הנאשם בן 19, תושב ירושלים, יליד צרפת. במשפחת מוצאו הנאשם הוא השני מבין שני אחים, ולו אח שלישי למחיצה מקשר זוגי של אימו. הוריו התגרשו בהיותו תינוק, ואביו נותר לגור בצרפת, כך שהקשר עמו פחת לאורך השנים והוא גדל ללא דמות אב משמעותית.

8. הנאשם התמודד עם קשיי קשב וריכוז, נמנע מטיפול תרופתי, והשלים 11 שנות לימוד. עד למעצרו, התגורר בבית אמו, וניתב כוחותיו לתחום התעסקותי, וסייע בפרנסת המשפחה, בעבודתו בחנות לממכר מזון. אשר לשירותו הצבאי- הנאשם מסר, כי היה לו צו גיוס לחודש אוגוסט 2022, אך הוא נדחה עקב מעצרו. הנאשם הביע לפני שירות המבחן מוטיבציה להתגייס לצבא בתום ההליך המשפטי.

9. אשר לקשר הזוגי- הנאשם מסר, כי הכיר את חברתו לפני כשבע שנים, והם היו בקשר זוגי במשך כשנתיים. לדבריו, השניים נפרדו כשלושה חודשים טרם כתיבת התסקיר, בשל תחושת מיאוס נוכח ריבים ממושכים וחוזרים. שירות המבחן התרשם מקשר זוגי בלתי בשל, בעל מאפייני תלות, קושי במתן אמון, ונטייה לקנאה מוגברת באופן הדדי. במפגש של שירות המבחן עם בת הזוג לשעבר, היא שללה אלימות מצד הנאשם, ומסרה שחשה ביטחון בקשר הזוגי.

10. אשר להתייחסות הנאשם לעבירה הנוכחית- הנאשם מסר, כי לאחר ויכוח עם בת זוגו לשעבר, וכאשר שמע שמישהו מטריד אותה, אסף מהרחוב חפץ חד, וזאת בכדי להגן על בת זוגו במקרה שתהייה נתונה לפגיעה. בהמשך, כאשר פגש בבת זוגו ובמתלונן, שאל אותה היכן היית, ושאל את המתלונן לזהותו. לטענתו, לא קילל את המתלונן, והמתלונן ריסס עליו גז פלפל, ובתגובה לכך הוציא את החפץ החד והניף אותו, במטרה להרחיקו. עוד הוסיף הנאשם, כי הוכה על ידי המתלונן, אשר ברח מהמקום. לטענתו, הוא לא היה מודע לכך שהמתלונן נדקר באופן חמור, והבין זאת רק לאחר מעצרו. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם מגלה מעין הבנה ביחס לחומרת העבירה, אשר לדבריו לא הייתה מתוכננת. כמו כן, התרשם שירות המבחן כי הנאשם הביע אמפתיה כלפי הנזקים שנגרמו למתלונן, וביטא רצון להשתתף בהליך 'פוגע-נפגע' כדי להביע חרטה והתנצלות לפניו. שירות המבחן ציין, כי לא נפגש עם המתלונן, ולכן אינו מתייחס לפגיעה בו.

11. אשר להערכות סיכון מול סיכוי- שירות המבחן לקח בחשבון ביחס לגורמי הסיכון, את העובדה שהנאשם נדרש התערבות טיפולית במספר תחומים, בין היתר, תקשורת ויחסים, יכולת לנפרדות, יכולת לוויסות דחפים, וכן מיקוד שליטה חיצוני. כמו כן, שירות המבחן התרשם מסיכון ברמה בינונית להישנות התנהגות אלימה ועוברת חוק מצד הנאשם, אם לא יעבור הליך טיפולי בתחום השליטה בכעסים, וזאת על רקע קשיי הנאשם בהצבת גבולות בעת כעסו, יכולת פחותה לווסת את כעסיו, קושי בהפעלת שיקול דעת במצבים מורכבים, וכן נטייה לפעולות אימפולסיביות במצבים מאוימים. מנגד, שירות המבחן לקח בחשבון ביחס לגורמי הסיכון, את העובדה שהנאשם צעיר, בעל יכולת טובה בתחום התעסוקתי ומחויב בסיוע לפרנסת משפחתו, ומביע רצון מילולי להתגייס לצבא, דבר המעיד על שאיפות לנהל אורח חיים תקין בעתיד. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם מוכן להשתלב בהליך טיפולי, ומחויב לכך.

12. סופו של דבר, המליץ שירות המבחן על הטלת מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות, מאסר מותנה וצו מבחן לשנה, אשר במסגרתו תבחן התאמת הנאשם לטיפול לשליטה בכעסים במסגרתם.

13. יצוין, כי הנאשם שיתף בתסקיר את שירות המבחן בקשיים המשמעותיים אשר חווה בעת מעצרו, שם שהה במשך כחודש וחצי, נוכח סביבה עבריינית ונוכח תנאים פיזיים. בהמשך, שוחרר הנאשם למעצר בפיקוח אלקטרוני, וחווה קושי בשהות ממושכת בתנאים אלו, ללא יכולת לצאת לעבוד. שירות המבחן התרשם מכך שהנאשם נדרש לעבור הליך טיפולי בתחום השליטה בכעסים, אך אינו משתלב בטיפול, מאחר שלא הוטל עליו צו פיקוח מעצרים. לאור כך, ב"כ הנאשם ביקש להקל את תנאי המעצר של הנאשם, ולאפשר לו לצאת לעבודה. לאחר שהמעסיק הגיע לדיון בתאריך 2.1.23, והביע מוכנות להעסיקו, ולאור העובדה ששירות המבחן המליץ על ענישה של עבודות שירות ושהנאשם לא הפר את תנאי מעצרו, בוטל המעצר באיזוק אלקטרוני, והנאשם שוחרר למעצר בית, עם חלונות שנפתחו לצורך יציאתו לעבודה.

14. בד בבד ולבקשת ב"כ הנאשם, ולאחר שהודגש שהדבר מתבקש על מנת שהתמונה תהא שלמה לפני בית המשפט בבואו לגזור את דינו של הנאשם, מבלי שהדבר ילמד על העונש שיוטל עליו בסופו של דבר, התבקש הממונה על עבודות שירות להגיש חוות דעתו, ושירות המבחן התבקש להגיש תסקיר שירות משלים, אשר יבחן את התקדמות הנאשם בהליך הטיפול.

15. מחוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 14.3.23 עולה, כי הנאשם מתאים לבצע עבודות שירות, וניתנה המלצה להעסיקו בבית החולים "הדסה" עין כרם.

16. בהמשך לכך, הוגשה בקשה לעיון חוזר, בעקבות חשד, לכאורה, כי הנאשם הפר את תנאי השחרור בערובה בתאריך 2.4.23. בדיון מיום 16.4.23 נדונה הבקשה לעיון חוזר בגדרה התבקש מעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים, בעקבות הפרה זו. לאחר עיון בחומר החקירה, ושמיעת טענות הצדדים נקבע, כי יש ראיות לכאורה להפרת התנאים, והנאשם נעצר עד תום ההליכים. לאחר מעצרו התבקש בשנית תסקיר משלים.

17. מהתסקיר המשלים מיום 10.5.23 עולה, כי שירות המבחן שוחח עם הנאשם בשנית, והוא סיפר על הקשיים הממושכים אותם חווה בעת מעצר בית. לדברי הנאשם, הוא לא הפר את התנאים המגבילים ולא יצא מביתו, עם זאת הוא מכבד את החלטת בית המשפט. הנאשם שלל לפני שירות המבחן התנהגות עוברת חוק מצידו, אולם תיאר קשרים עם חברה שולית, הן בזמן מעצר הבית והן בתקופה בה שהה במעצר בפיקוח אלקטרוני, וזאת

נוכח מחויבותו כלפיהם לאחר שתמכו בו בתקופה זו, ואף הפקידו עבורו כספים. הנאשם מסר, כי הוא מודע להשלכות קשרים אלו, אולם הוא מתקשה לנתקם ולערוך שינוי חברתי. שירות המבחן התרשם מנכונותו ומוטיבציה מצד הנאשם לקיים אורח חיים תקין, אך לצד זאת יש לו קושי ביישום בפועל.

18. סופו של דבר, שירות המבחן שב והמליץ על ענישה מוחשית ושיקומית בדמות מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות, מאסר מותנה וצו מבחן למשך שנה, אשר במסגרתו תבחן התאמתו לטיפול לשליטה בכעסים בשירותם. כמו כן, שירות המבחן המליץ, כי תילקח בחשבון תקופת מעצרו בבית המעצר ובפיקוח האלקטרוני במסגרת הענישה בגזר הדין.

תסקיר נפגע עבירה

19. מתסקיר נפגע העבירה, מתאריך 7.12.22 עולה, כי נ', אדם צעיר בן 23, שקט, פגוע וכאוב, אשר מתמודד עם תסמינים פוסט טראומתיים מאז הפגיעה, ושינוי דרסטי במסלול חייו. נ' הוא הבן השלישי במשפחת המוצא, המונה זוג הורים ושבעה ילדים. האם, כבת 49, ומזה כשלושים שנה עובדת בתחום החינוך בעיריית ירושלים. האב, בן 51, ניהל רשת מאפיות בעבר, וכעת אינו עובד. המשפחה של נ' מנהלת אורח חיים דתי חרדי, כאשר שני הוריו התחזקו בדת לאחר נישואיהם, וילדיהם למדו במסגרות חינוך דתיות. שירות המבחן התרשם ממשפחה חמה, מלוכדת, דואגת ותומכת. המשפחה שיתפה את שירות המבחן, כי נ' חווה קשיי השתלבות במסגרות הישיבה, והוריו תמכו בגיוסו לצבא, אך מאחר והם מתגוררים בשכונה שאינה תומכת בשירות צבאי, נ' ומשפחתו נאצלו להסתיר עובדה זו, והוא עבר להתגורר בבית סבתו. נ' גויס לתכנית נערי מק"מ, שירת שירות צבאי מלא כחייל בודד, והשלים את לימודיו התיכוניים. לאחר שחרורו שולב ב"עבודה מועדפת" במפעל לבדיקות קורונה, וזאת במטרה לקבל את מענק השחרור. ניכר, כי נ' סופק ממסלול חייו, ומימש את חלומו.

20. אשר לפגיעה, נ' תיאר כי במהלך בילוי עם חבריו, פגש קרובת משפחה שנראתה לו מפוחדת, אשר בקישה ממנו שילוה אותה לביתה. או אז, הגיע הנאשם התפתח ביניהם שיח ונ' הרגיש מאוים. נ' הספיק לרסס גז פלפל על פניו של הנאשם, ובתגובה לכך הנאשם דקר אותו. נ' הדגיש כי בשלב זה לא הבין כי נדקר, מאחר וחש שריפה בעיניו, ורץ מן המקום. לדבריו, מאבטחים בבר סמוך הבחינו שהוא מדמם, הזמינו כוחות הצלה אשר פינו אותו לבית החולים, וסייעו בתפיסת הנאשם.

21. באשר לנזקים, נ' תיאר זיכרון מעורפל של פינוי לבית החולים, ובו זמנית שיתף בחוויה מצמיתה של כמעט מוות תוך חשש ממשי לחייו. נ' משוכנע כי ניצל בנס ממוות, וזאת בזכות הגעה מהירה של כוחות ההצלה. מסיכום אשפוז בבית החולים "שערי צדק" מתאריך 2.5.22 עולה, כי נ' התקבל בחדר טראומה ביום 29.4.22, לאחר דקירה בבטן הימנית עליונה והועבר לניתוח אשר במהלכו זוהה פצע חודר בין צלעות תחתונות שחדר את הכבד הימני וכיס המרה, עם דימום פעיל אל תוך כיס המרה. בניתוח כרתו לנ' את כיס המרה, והוא שוחרר מספר ימים לאחר מכן עם המלצה לחופש מחלה במשך כשבועיים, טיפול תרופתי נוגד כאב, המשך מעקב רפואי וביקורת במרפאה כירורגית. ביום 8.5.22 אושפז בשנית, כאשר מסיכום האשפוז מתאריך 9.5.22 עולה, כי נ' פונה לבית החולים עם תפיחות בטניות באזור פצע הניתוח. נ' טופל בטיפול תרופתי ושוחרר לביתו. בסיכום ביקור במחלה לכירורגיה כללית בבית החולים, מתאריך 30.5.22 נכתב, כי בבדיקה גופנית נמצא שהחלמה תקינה, אך נ' התלונן על סיוטים ופחד לצאת מהבית. עקב זאת, הומלץ לנ' טיפול פסיכולוגי במרפאת פסיכולוגיה-טראומה

בבית החולים. כמו כן, נ' קיבל ייעוץ רפואי במרפאת קופת חולים לאומית ביום 1.8.22, והופנה לבדיקת פסיכיאטר מומחה, עם הבחנה משערת להפרעת דחק בטר חבלתית.

22. לדברי נ', אמו הייתה לצדו במשך כל האשפוז, הן מתוך חשש לחייו ומצבו, והן בכדי לתמוך בו סביב המצוקה אותה עבר. יתר על כן, גם לאחר האשפוז, נ' שהה בבית הוריו אשר טיפלו בו, השגיו וסייעו. אמו של נ' מסרה בכאב את מצב בנה במהלך הניתוח ולאחריו, כאשר נזקק בסיוע בתפקוד שגרתו, לרבות מקלחת והזנה באמצעות זונדה. עוד מסרו הוריו של נ', כי מאז הפגיעה הוא ממוקד בהליך שיקומי, אשר מלווה במעקב רפואי ובבדיקות, הן ברמה הפיזית והן ברמה הנפשית.

23. שירות המבחן התרשם, כי נזק מרכזי אשר נגרם לנ' היא הפגיעה פיזית, אשר ערערה את תחושת הביטחון והמוגנות שלו, שכן הוא חושש לצאת מהבית, לשוב למסגרת תעסוקתית ולנהל אורח חיים רגיל. הוא חש שהסכנות יארבו לו בכל פינה. עקב כך, נ' מתאר כי חווה דריכות מתמדת, אשר פוגעת בתפקודו ואיכות חייו. כמו כן, פגעה בריאותו ושלמות גופו. נ' מסר, כי ניסה לשוב ולעבוד בתחנת הדלק, אך לאחר תקופה קצרה החליט לעזוב, וזאת בשל קושי לשמור על תפקוד רצוף. לדבריו, הוא סובל מכאבים, וחש מצוקה רגשית וקושי להימצא בסביבת אנשים. מאז לא שב לעבוד ולא מלא את דרישת העבודה המועדפת, ולכן נשללה ממנו זכאותו למענק השירות הצבאי, עליו בנה להמשך מסלול חייו. עקב כך, נ' נותר ללא מקור הכנסה, הוא מכלה את חסכוניותו ונתמך בהוריו. בעקבות כך, הוא חש כעס ותסכול ומדמיון כיצד היו נראים חייו ללא הפגיעה, בטרם נפגעה אפשרותו להשיג עצמאות כלכלית ואישית. כמו כן, בחלק מהשיחה נכחו הוריו של נ' אשר סיפרו שהם מתמודדים עם קשיים כלכליים, וזאת לאור העובדה שהאם היא המפרנסת היחידה של המשפחה. לדברי האם, היא פנתה לשירותי הרווחה, אולם בשל גובה שכרה היא אינה זכאית לסיוע, למעט קבלת תלושי מזון בחגים.

24. נ' עבר להתגורר עם חברו בדירת שותפים מחוץ לירושלים, תוך ניסיון לייצר עבורו תנאי חיים בטוחים יותר, אשר יתרמו לו לשיפור מצבו הרגשי וחזרה לתפקוד שגרתו. על אף זאת, בחלוף מעל לחצי שנה, נ' תיאר כי מצבו הרגשי אינו משתפר, וכחלק מתסמינים בטר חבלתיים, הוא סובל מהתקפי חרדה במקומות המוניים, מהפרעות בשינה, סיוטים וקושי לקום בבוקר. עוד שיתף כי נמנע לצאת מביתו, אלא בליווי שותפו לדירה או הוריו, ורק לצרכי טיפול או סידורים ממסדיים. הוריו של נ' ציינו, כי הם מסיעים אותו לכל מקום, בעיקר לפרוצדורות רפואיות, דבר אשר פוגע במהלך חייהם ובפניותם ליתר הילדים. נ' סיפר על דאגת הוריו כלפיו, על הניסיון לסייע לו, ועל הסבל בעקבות הפגיעה המיותרת אשר הפכה את חייו וחיי משפחתו. שירות המבחן התרשם כי הוריו של נ' חווים חוסר אונים וחשש שמצבו של בנם יחמיר. כמו כן, התרשמו שנ' מצוי במצב של חוסר וודאות וחוסר אונים אשר לשיקומו ולהמשך חייו.

25. ביחס לטיפול והשיקום, שירות המבחן ציין, כי נ' מודע למצבו, ולכן הסכים להצעת אימו לפנות לקבל סיוע נפשי. נ' שיתף, כי אמו פנתה למספר מסגרות טיפול, והופנתה למרפאה לבריאות הנפש בבית החולים "הרצוג". בשל זמני המתנה ארוכים, נ' שולב במרפאה רק לאחרונה, והספיק להשתתף במפגש אחד בלבד עם הפסיכולוג.

26. שירות המבחן התרשם, כי קיימת תמונת נזק קשה עקב הפגיעה הטראומטית אותה חווה נ', הפוגעת בתפקודו

ומגבילה את יכולותיו- פיזית, רגשית, כלכלית ותפקודית. להערכת שירות המבחן, אם בחלוף זמן נ' לא יעבור טיפול, כוחותיו עלולים להיחלש, ותפקודו עלול להידרדר. שירות המבחן העריך, כי נ' זקוק למענה טיפולי רחב וכוללני, לרבות טיפול פסיכולוגי, מעקב פסיכיאטרי, טיפול תרופתי במידת הצורך, הכוונה תעסוקתית ועזרה סוציאלית. עם זאת, שירות המבחן העריך שענישה שתיתן ביטוי לחומרת הפגיעה בו תהווה מסר מחזק, אשר עשוי לסייע לנ' לפנות כוחות לשיקום. בנוסף, סבור שירות המבחן סבור שישינה חשיבות להשית על הנאשם פיצוי כספי משמעותי לנ', כחלק מהכרה חברתית ומשפטית, בפגיעה, בהשלכותיה, ועל מנת שיוכל להפנות את סכום הפיצוי לצרכיו השיקומיים.

ראיות לעונש

27. אמו של נ', העידה לעונש בדיון מיום 13.12.22 ושיתפה, כי הגיעה לבית המשפט במקום בנה, אשר אינו נמצא במצב בריאותי ונפשי לדבר לפני הנאשם. לדבריה, מדובר באירוע קשה, אשר טלטל את נ' ואת בני משפחתו, וכי יש לו דרך ארוכה בפן האישי, מאחר שהוא בטרומה- נפשית ופיזית. הוא חש פחד, חוסר ביטחון, ואינו מסוגל להירדם ללא כדורי שינה, וכל תוכניותיו לאחר השחרור לעבוד ולממן את לימודיו נקטעו. מאז הפגיעה הוא אינו מתאושש, מכונס בביתו ואינו מצליח לחזור לנהל חיים נורמטיביים. עוד שיתפה, כי בנה אינו אותו אדם אשר היה טרם הפגיעה, ואינו מחויך. הוא עבר להתגרר עם חברו, אשר דואג לו, אך מצבו אינו משתפר, ורוב היום הוא שוהה במיטה ואינו מסוגל לעבוד.

28. האם סיפרה כי הפגיעה גרמה לטלטלה במרקם המשפחתי, ונוצר אתגר להתגייס ולעזור לנ'. לדבריה, ההתמודדות האישית של כל אחד מבני הבית קשה, ישנו קושי כלכלי עקב השיקום של נ' והעלויות הגדולות לתרופות והניסיונות להחזירו למסלול נורמטיבי. אמו של נ' ביקשה מבית המשפט להשית על הנאשם עונש הולם וראוי, ולמצות עמו את הדין, הן על מנת שהצדק יצא לאור ונ' יוכל לחזור לחיות חיים שלווים ובטוחים, והן על מנת ליצור שינוי בדפוסי ההתנהגות של החברה שלנו.

29. אמו של נ' התייצבה גם בדיון ביום 15.5.23 וציינה כי מצבו הנפשי של בנה מתדרדר, הוא מטופל אך התרופות הפסיכיאטריות לא עוזרות לו, והוא צפוי להיכנס למעון שיקומי תומך. לדבריה, ביתם השתנה מקצה לקצה בעקבות האירוע, והכל מתדרדר, וביקשה להתייחס בחומרה לעבירה. בחקירה הנגדית על ידי ב"כ הנאשם נשאלה האם מדוע בנה אינה מגיע לבית המשפט, והיא השיבה שהוא אינו מסוגל להגיע פיזית ונפשית, וכי הוא מטופל ולא יוצא מהבית. עוד הוסיפה האם, כי על מנת להוציאו "מהדיכאון" היא התקשרה לחבריו, אשר הגיעו והוציאו אותו, אך כאשר היה מגיע למקום הומה אדם, היה חווה את האירוע ומרגיש את מקום הדקירה. ב"כ הנאשם מסר שהוא מבין את הסבל, אך ציין כי ברשתות החברתיות נראה נ' מבלה במסיבות. ב"כ המאשימה התנגדה לדברים אלה, בהיעדר ראיות לכך, אולם האם השיבה, כי היא מנסה לעשות הכל כדי להוציא את בנה מהצב בו הוא נמצא, ומתחננת לחבריו שיוציאו אותו כדי שגיע למצב נפשי טוב יותר, וכי זו זכותה המלאה.

טיעוני הצדדים לעונש

30. ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה את הפגיעה הקשה בנ' כפי שעולה מתסקיר נפגע העבירה, המתאר את מצבו הנפשי הקשה, את השינוי מסלול חייו ואת ההשלכות על משפחתו בשל האירוע. ב"כ המאשימה טענה, כי הערכים המוגנים במקרה דנן הם פגיעה בזכות לחיים ולשלמות הגוף, ופגיעה בביטחון האישי של האזרח ללכת ברחוב מבלי להיפגע. לדבריה, מקרה זה הוא חלק מתרבות יישוב סכסוכים מינוריים, תוך שימוש בכלי תקיפה (חפץ חד), אשר גרם לחבלות גוף משמעותיות ולפגיעות נפשיות קשות.

31. אשר למדיניות הענישה הנוהגת- הפנתה ב"כ המאשימה למספר פסקי דין, וציינה כי יש לזכור שבעבירות מסוג זה, יש ליתן דגש על שיקולי הלימה, כאשר העונש מתבקש להלום את חומרת המעשה ואת התוצאה הקשה.

32. אשר לנסיבות ביצוע העבירה- ב"כ המאשימה ציינה, כי הנאשם החזיק חפץ חד בכיסו, בשונה מהדברים שמסר לשירות המבחן, שם טען שמצא את החפץ, ובכך חרג מעובדות כתב האישום. לדבריה, אדם אשר מחזיק בכיסו בחפץ חד, סופו להשתמש בו, כפי שאירע במקרה דנן, ולכן טענה כי ניתן לומר שקיים אלמנט של תכנון עובר לביצוע העבירה. כמו כן, ציינה ב"כ המאשימה בנוגע להתזת גז הפלפל על הנאשם על ידי המתלונן, כי הנאשם פנה אליו באופן מאיים, וכי ניתן לראות מהאופן שבו האירוע הסתיים, כי בדין חש המתלונן מאיום וכי עליו להתגונן, על אף שלמרבה הצער ההתגוננות לא סייעה לו בסופו של דבר. לדידה, לא ניתן להשליך ולו במעט מהאשם באירוע על המתלונן. ואשר לפגיעה בו, ציינה כי מעבר לפגיעה הפיזית אשר נגרמה לו, שונו חייו, ונגרמו נזקים לו ולמשפחתו. בנוסף לכך יש לשקול את הנזק הפוטנציאלי, שכן לולא מד"א שהגיעו במהרה, תוצאות האירוע עלולים היו להיות חמורים עוד יותר.

33. ב"כ המאשימה הדגישה, כי הנסיבות שהובילו לביצוע העבירה הן כל כך שוליות, שהתגובה להן היא מקוממת. בהקשר זה ציינה, כי אנו נמצאים בתקופה בה שומעים לעיתים קרובות על אלימות בשל אירועים מינוריים, וכי יש להילחם במכת מדינה זו באמצעות ענישה הולמת ומרתיעה. לדבריה, הנאשם יכול היה להימנע מביצוע המעשה אשר הרס את חיי המתלונן.

34. לפיכך, ב"כ המאשימה סברה כי מתחם העונש ההולם נע בין 30 ל-50 חודשי מאסר בפועל. אשר לעונש בתוך המתחם- ציינה, כי הנאשם אמנם נעדר הרשעות קודמות, אך שירות המבחן ציין את העובדה שתלוי ועומד כנגדו כתב אישום בשל החזקת סכין בו טרם הורשע. לטענתה, קיים פער בין הודעת הנאשם לדברים האמורים בתסקיר, דבר אשר סותר את עובדות כתב האישום (הפנתה לעמוד 2 לתסקיר), וכי האמפתיה כלפי נפגע העבירה שטחית מאוד. כמו כן, ציינה כי קיימת סתירה פנימית אשר לחפץ החד, וכי יש להיצמד לעובדות כתב האישום בעת קביעת המתחם.

35. לדבריה, שירות המבחן לא התייחס לחומרת המעשה, לנזק שנגרם למתלונן, להתייחסות של הנאשם לעבירה, ועומדת על כך שהמלצת שירות המבחן לא ראויה לטעמה בהתחשב בחומרת העבירה ובנזק שנגרם, ואינה מסתדרת עם האמור בתסקיר. מעבר לכך, ציינה כי שירות המבחן קבע שקיימת מסוכנות בינונית, על אף שעובדתית הנאשם לא השתתף בהליך טיפולי או שיקומי, וכי לקיחת אחריותו חלקית בלבד. לטענתה, אמנם מדובר בנאשם צעיר, אך בגיר, ויש לזכור את גם את גילו הצעיר של המתלונן בעת האירוע.

36. סופו של דבר, עתרה ב"כ המאשימה לעונש של 34 חודשי מאסר בפועל, הקרוב לתחתית המתחם, מאסר על תנאי, פיצוי משמעותי למתלונן וקנס.

37. מנגד, ב"כ הנאשם התחיל את דבריו בכך שמבין את סבל המתלונן, אך הבהיר כי תפקידו של בית המשפט, תפקיד המאשימה ותפקידו הוא, לתת למצב צבע משפטי וחוקי, ובכך לכמת את הנזק, הסבל והאחריות. ב"כ הנאשם הדגיש כי הענישה היא פרסונלית, וצריכה להיות מותאמת לכל מקרה ומקרה ולנסיבותיו של הנאשם. אשר לפסיקה אליה הפנתה ב"כ המאשימה, טען ב"כ הנאשם שמדובר במקרים שונים מזה שלפנינו, וכי במקרה דנן לא הייתה הכרות מוקדמת של הנאשם עם המתלונן, והוא לא רצה להתנקם בו, אלא חיפש את חברתו. עוד טען, כי המאשימה לא הפנימה בטיעוניה, כי עבירת החזקת הסכין נמחקה במסגרת ההסדר. לטענתו, התקיפה הראשונית של הנאשם הייתה מילולית, והתגובה הפיזית הראשונה הייתה מצידו של המתלונן, אשר ריסס גז פלפל לעבר הנאשם. האירוע לא היה מתוכנן, הנאשם לקח אחריות למעשיו באופן מיידי, והוא נעדר עבר פלילי. אשר לכתב אישום התלוי ועומד נגדו בבית המשפט השלום, ולהפרת התנאים לכאורה, הנאשם לא הורשע בדבר ולכן אין לזקוף זאת לחובתו.

38. ב"כ הנאשם ציין, כי מדובר בנאשם צעיר אשר בעת האירוע היה בן 18 ו-4 חודשים, כלומר בגיר-צעיר, אשר אם התיק היה מתנהל בבית משפט לנוער יש להניח שהיה בסיפור אחר לחלוטין. ב"כ הנאשם הדגיש, שמדובר בפער של 4 חודשים בלבד, וציין כי הפסיקה מחייבת ליתן דגש על כך. כמו כן, ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר שירות המבחן, שממנו עולה כי לנאשם היו חיים לא קלים, אב שנטש את המשפחה, אם חד הורית, וכל התא המשפחתי מתנהל בזכות הנאשם, שהוא הגבר היחיד בבית, העובד והמפרנס, ומוטל על כתפיו נטל כבד בשל כך עוד מגיל 16.

39. ב"כ הנאשם עמד על כך שמדובר באירוע ספונטני, אשר אינו מאפיין את הנאשם, ועל כן עליו לשלם על מעשיו, אולם לצד זאת יש לחשוב גם על האינטרס הציבורי שהנאשם יפנה להליך שיקומי. בהקשר זה הפנה לאמור בתסקיר שירות המבחן, לפיו הנאשם מסתובב עם חברה לא טובה, דבר המעמיד את בית המשפט בצומת דרכים, האם לשלוח את הנאשם למאסר לתקופה ארוכה, אשר שם ימשיך להסתובב עם אותה חברה, או לגזור עליו ענישה מוחשית בדמות מאסר שירוצה בעבודות שירות, לתקופה ארוכה, כך שיוכל במקביל להשתלב בתוכנית שיקום. לדידו, במקרה זה האינטרס הציבורי הוא לשלב את הנאשם בהליך שיקום, ושיקול זה גובר על שיקולי גמול והלימה, שכן כך לא יחזור על מעשיו.

40. ב"כ הנאשם הדגיש, כי כבר מראשית הדרך סברה המאשימה שיש להעדיף שיקולי שיקום, שכן הסכימה לשחררו של הנאשם. עוד ניתן ללמוד מכך, שאין מדובר באדם מסוכן, וגישה זו אינה עומדת בהלימה לעונש לו עתרה המאשימה. ב"כ הנאשם ביקש מבית המשפט לשקול בכובד ראש את בקשתו, לטובת הנאשם ולטובת החברה, ולשית עליו מאסר שירוצה בעבודות שירות. לדבריו, עבודות שירות זה עונש לא קל, ועדיף שיעבוד, מאשר שישתובב חסר מעש בסביבה עבריינית בכלא. באשר למתחם העונש ההולם סבר שהוא נע בין מאסר שירוצה בעבודות שירות לתקופה המקסימלית לבין 24 חודשים, וכי על בית המשפט להטיל עונש ברף התחתון של אותו מתחם.

41. לפיכך, עתר ב"כ הנאשם לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולתת לנאשם אפשרות לשלם את חובו לחברה ולהשתקם.

42. הנאשם הוסיף על דברי בא כוחו וציין, כי לא הייתה לו כוונתו לעשות דבר רע, וכי זו הייתה טעות מוחלטת וחמורה. מטרתו הייתה להביא את בת זוגו לביתה, והוא לא רצה להגיע להליך משפטי כזה ולראות את אמו בוכה.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

43. על פי סעיף 40ב' לחוק, העיקרון המנחה בענישה הוא הלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

44. הערך המוגן בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות הוא שלמות הגוף, וכן ההגנה על שלום הציבור ובטחונו. המחוקק ייחס לעבירת זו דרגת חומרה גבוהה הבאה לידי ביטוי בכך כשקבע לצידה עונש מאסר של עד 14 שנה. עמדה זו משקפת את היחס החברתי כלפי פגיעה בערכים של בריאותו ושלמות גופו של אדם, בפרט שעה שהפגיעה בגופו של אדם אחר נעשתה בנסיבות מחמירות תוך שימוש בנשק קר. בנוסף, הנזק הנפשי הפוטנציאלי הנלווה לעבירות מסוג זה הוא חמור.

45. בית-המשפט העליון קבע לא פעם, כי שימוש באלימות, בפרט כאשר הדבר נעשה באמצעות שימוש בנשק קר כפתרון ליישוב סכסוכים, מחייב את בית המשפט להיאבק בתופעה באמצעות ענישה קשה ומחמירה, אומנם הדברים אמורים בנטילת סכין, ובעניינינו מדובר בחפץ חד, אך הדברים יפים גם למקרה דנן:

"האלימות המתפשטת חושפת את החברה במערומיה מדי יום ביומו. האלימות אינה מפלה בין עיר לכפר, בין צפון לדרום, ובין זקן לצעיר. בצוק העתים אין מנוס מלנהוג במידת החומרה היתרה, יותר משהעבריינים צריכים לכך - הציבור צריך לכך. אחת המטרות המרכזיות של הענישה הפלילית היא כאמור הרתעת עבריינים בכוח, ל"מען יראו וייראו". תופעה זו של "סכינאות" יש להדביר. המסר חייב להיות ברור, למען ידע כל איש ונער כי נטילת סכין כדי לתקוף היא נטילת סיכון - לא רק כלפי הקורבן, אלא גם כלפי העבריין בדמות הטלת ענישה מחמירה. במלים אחרות, 'תרבות הסכין' היא תרבות שלא ניתן לגלות כלפיה סבלנות...". (ע"פ 6910/09 הדרה נ' מדינת ישראל (9/5/10)).

46. כך גם נקבע בשורה ארוכה של פסקי דין, כי יש לנקוט בחומרה כלפי מי שבוחר לפתור סכסוכים בדרך של אלימות ובכוח הזרוע. בעניין זה ראו את הדברים שנאמרו בע"פ 8991/10 מכבי נ' מדינת ישראל

(27.10.11): "בית משפט זה קבע ושב וקבע, בפסקי דין רבים מספור, כי יש לעקור מן השורש את נגע האלימות שפשה בחברתנו. במלחמה זו מוטל על בתי המשפט תפקיד חשוב ביותר, שעיקרו הוקעת התופעה וגזירת עונשים מחמירים על אלו הבוחרים לנקוט בדרך האלימות... אף אם נניח כי המתלונן נהג שלא כשורה במהלך האירוע, אין בכך בשום אופן כדי להצדיק את התגובה האלימה והבריונית מצד המערער. המסר החד-משמעי שעל בתי המשפט להעביר הוא כי לא ניתן להשלים, בשום מקרה, עם פתרון סכסוכים באלימות ובכוח הזרוע, ועל כן בדין נתן בית משפט קמא משקל מרכזי בגזר הדין לחומרת מעשיו של המערער".

47. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, הפסיקה מבחינה בין המקרים על פי הרקע או המניע לתקיפה; האמצעים ששימשו לביצוע העבירה; הנזק שנגרם לנפגע העבירה וחומרת החבלות; חומרתה של הכוונה המקורית; התכנון המוקדם או היעדרו. להלן אביא פסיקה באירועים דומים, כדלהלן:

א. בע"פ 479/21 **תימור עטילה נ' מדינת ישראל** (26.08.21), נדון עניינו של מי שהורשע בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ותקיפת סתם. במקרה זה, בין המערער לנפגע העבירה היכרות מוקדמת. המערער החנה את רכבו מחוץ למסעדה, באופן שחסם נתיב נסיעה בכביש. המתלונן עבר במקום עם רכבו, עצר באמצע הכביש וניגש למערער. בין השניים התפתח דין ודברים, והמתלונן יצא מרכבו ונעמוד בסמוך לו, כאשר אחיו שהיה עמו ברכב הצטרף אליו. בהמשך לכך יצא המערער כשבידו האחת גז פלפל, ובידו השנייה חפץ חד. המערער התקרב לעבר המתלונן ואחיו, ריסס לעברם גז פלפל, ודקר את המתלונן באמצעות החפץ החד שש דקירות בצידו השמאלי של פלג גופו העליון. כתוצאה מכך נגרמו למתלונן חבלות חמורות- מספר פצעי דקירה בפלג גופו העליון, שתי דקירות בעכוז, קרע קטן בטחול וכוויות בעיניים. המתלונן פונה לבית החולים ואושפז למשך יומיים. בית משפט המחוזי קבע מתחם הולם הנע בין 20 ל-48 חודשי מאסר בפועל, וגזר עליו 28 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ותשלום פיצוי לנפגע על סך 10,000 ₪. הערעור נסוב על כך שיש להתערב לקולה במתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט המחוזי, מאחר שהמתלונן הוא זה שהחל באירוע. בית המשפט העליון דחה טענה זו, והשאיר את העונש על כנו, תוך נימוק כי המערער בחר להסלים את האירוע ולנהוג באלימות קשה, ולכן האחריות המלאה למעשים מוטלת עליו.

ב. בע"פ 308/16 **נאטור נ' מדינת ישראל** (7.11.16) נדחה הערעור על חומרת העונש, בו הושתו על המערער 30 חודשי מאסר בפועל בגין הרשעתו לאחר ניהול הוכחות בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, פציעה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין שלא כדין. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה ההולם נע בין 30 עד 60 חודשי מאסר. המערער, בן ה-19, דקר את המתלונן בבטנו וגרם נזק לאבריו הפנימיים בגינם נותח ואושפז במשך שבוע; המערער נעדר עבר פלילי, והוגש בעניינו תסקיר חיובי שהצביע על סיכון נמוך, ועל כך שהנאשם מביע אמפתיה כלפי המתלונן.

ג. בע"פ 2988/14 **מדינת ישראל נ' פלוני** (26.1.15), קיבל בית המשפט העליון את ערעורה של המדינה בעניינו של נאשם, אשר הורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והחמיר את עונשו ל-6

שנות מאסר חלף 4 שנות מאסר שהושת עליו בבית המשפט המחוזי. הנאשם דקר את המתלונן בבטנו באמצעות סכין גדולה, באופן שגרם פגיעות קשות באיברים פנימיים ודימום מסיבי בחלל הבטן שהצריך ניתוח, פתיחת חזה ועיסוי לב.

ד. בע"פ 935/14 **אוסטרוביץ נ' מדינת ישראל** (30.11.14) התפתח דין ודברים בין המערער למתלונן שהפציר במערער להירגע ובתגובה שלף המערער שני סכיני מטבח שהיו חבויים מתחת לחולצתו ולאחר פרק זמן קצר תקף המערער את המתלונן וגרם לו חתכים ביד ובכתף שמאל. המתלונן ברח, אך המערער דקר אותו שוב דקירה עמוקה בשכם. למערער עבר פלילי בעבירות רכוש ואלימות על אף גילו הצעיר. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 3.5 ל-5 שנות מאסר ונגזרו עליו 50 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 15,000 ₪. הערעור על חומרת העונש נדחה, לאחר שצוין עברו הפלילי המכביד של המערער וסירובו להשתלב בתוכניות גמילה מאלכוהול.

ה. בע"פ 2138/13 **אבו קווידר נ' מדינת ישראל** (23.6.13), נדון עניינו של מערער שהורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה. במקרה זה היה קיים סכסוך מוקדם בין המערער לבין שני עובדים אחרים איתם עבד בסופר מרקט. אותם עובדים הגיעו לביתו של המערער כדי להתעמת איתו. הם תקפו את המערער, ובתגובה לכך הוא דקר את אחד המתלוננים בגבו, בשכמו ובידו באמצעות חפץ חד, ונס מהמקום. כתוצאה ממעשיו של המערער נגרמו לאותו עובד חתכים, והוא אושפז ליומיים בבית חולים, שבמהלכם נזקק לניתוח ותפרים. בית המשפט המחוזי גזר על המערער, נעדר עבר פלילי, 18 חודשי מאסר בפועל ופיצוי בסך 5,000 ₪, ובית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

ו. בע"פ 8274/13 **מדינת ישראל נ' אבו ראס** (12.6.14), דחה בית המשפט העליון ערעור של נאשם חרש-אילם שהורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, החזקת סכין והפרעה לשוטר, וקיבל את ערעור המאשימה על קולת העונש. במקרה הנדון הנאשם הגיע לתחנת דלק בה עבד המתלונן כשהוא מצויד בסכין מטבח, ודקר אותו חמש דקירות שגרמו לשני פצעי דקירה עמוקים בגבו שחייבו אשפוז. בית המשפט העליון החמיר את עונשו מ-18 חודשי מאסר לשנתיים מאסר בלבד, וזאת נוכח נסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם, עברו הנקי, גילו הצעיר, והחרטה שהביע על מעשיו.

ז. בת"פ 13098-12-17 **מדינת ישראל נ' נתנאל שמעון פחלבני** (10.11.19), אשר התנהל לפניי, הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון בעבירות חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ובניסיון תקיפה. ברקע האירוע נשוא כתב האישום סכסוך בין הנאשם לבין המתלונן בנוגע לחוב כספי. הנאשם שלח למתלונן הודעות קוליות מאיימות ומאוחר יותר הגיע למקום הימצאו וביקש ממנו לצאת החוצה כדי לשוחח. במהלך דין ודברים ביניהם שלף הנאשם סכין ודקר את המתלונן מספר פעמים במקומות שונים בגופו לרבות בבטנו, ברגלו ובפלג גופו העליון. כתוצאה מהדקירות המתלונן נזקק לניתוח ואשפוז ממושך בבית החולים. על אף חומרת מעשיו של הנאשם, בשל הליך שיקום משמעותי אותו עבר, כמו גם המלצת שירות המבחן להימנע ממאסר בפועל, כדי לאפשר לו להתמיד בהליך הטיפולי, נקבע כי יש לחרוג ממתחם העונש ההולם שעמד על 24 ועד 60 חודשי מאסר בפועל, והושת על הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות

ח. במסגרת ת"פ 41356-08-16 **מדינת ישראל נ' אבו דיאב** (22.1.18) אשר גם הוא התנהל לפניי, הורשע הנאשם לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, ובעבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות. במהלך סכסוך, הנאשם אחז בידו סכין בעלת להב באורך של כ-15 ס"מ והחל לדקור את המתלונן באמצעות הסכין בפניו, בבית החזה, ובבטנו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם למתלונן חתך עמוק ארוך מדמם בפניו, חתך בבית החזה מעל הסטרנום, חתך באורך 20 ס"מ בבטן הימנית. כתוצאה מפציעתו נזקק המתלונן לניתוח, ולאשפוז בבית החולים. במקרה זה נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 3 שנות מאסר לבין 7 שנות מאסר והושת על הנאשם עונש של 4 שנות מאסר.

ט. בת"פ 44605-10-15 **מדינת ישראל נ' אדנה** (24.8.17), הורשע הנאשם על פי הודאתו, בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. הנאשם פגש במתלונן המוכר לו, והתפתח ביניהם ויכוח בתוך המועדון, אשר נמשך גם לאחר צאתם מן המועדון. בשלב מסוים של העימות בין השניים, שלף הנאשם חפץ חד, דקר את המתלונן שתי דקירות בפלג גופו העליון ונמלט מהמקום. בעקבות זאת, הובהל המתלונן לבית החולים שם הוברר כי המתלונן נפצע באזור הבטן העליונה, וכי הדקירה חדרה לחלל הבטן ופגעה בכבד, והתגלתה גם דקירה נוספת שפגעה במתלונן בבטן משמאל. המתלונן נותח והיה מאושפז ימים אחדים בבית החולים. בית המשפט המחוזי קבע, כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל, בשל הקרבה לסייג של הגנה עצמית. בית המשפט חרג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום והעמידו על עונש מאסר בעבודות שירות.

48. אשר לנסיבות ביצוע העבירה- מדובר באירוע שהתגבש באופן ספונטני בעקבות ויכוח על עניין של מה בכך, ולא קדם לו תכנון מוקדם, ואין מדובר בסכין שמסוגלותה לפגוע גדולה יותר, אלא חפץ חד שאורך להבו קטן באופן יחסי. אמנם המתלונן הוא זה שהתיז תחילה גז פלפל כלפי הנאשם, אך ניתן לומר כי עשה זאת כדי למנוע הסלמה של האירוע, וכדי להגן על עצמו ועל בת דודתו, ועל כן דעתי היא שלא ניתן לזקוף לחובתו את הסלמת האירוע, אלא לחובתו של הנאשם. הנאשם תר אחר חברתו, וכאשר מצא אותה עם בן דודה שלא הכירו, התמלא זעם, צעק לעברה "איפה היית", וקילל את המתלונן. מאחר שהמתלונן חש מאוים, התיז כלפי הנאשם גז פלפל, והנאשם בתגובה דקר אותו דקירה אחת באמצעות חפץ חד אשר נשא עמו. מטרת המתלונן הייתה בסך הכל ללוות את בת דודתו לביתה בשעת לילה מאוחרת, ונקלע לעימות עם הנאשם, שאך בנס תוצאתו לא היתה חמורה יותר, שכן הדימום בכבד הימני היה עלול לסכן את חייו. מידת פגיעת מעשיו של הנאשם בערכים המוגנים היא ממשית בהתחשב באופייה של התקיפה, בביצועה תוך שימוש בכלי נשק קר- חפץ חד, שאורך להבו כ-7 ס"מ, והפגיעה בפלג גופו העליון בסמוך לאיברים רגישים. כתוצאה מכך נגרמו לגופו של המתלונן נזקים פיזיים ממשיים ובלתי הפיכים כיס המרה שלו נכרת, והוא נזקק לניתוח חירום. המתלונן נלקח לבית החולים, שם אושפז למשך מספר ימים, וכעבור מספר ימים לאחר מכן שב עקב החמרה ניכרת בכאבים בבטן באזור פצע הניתוח. כאשר ביקר המתלונן במחלקה לכירורגיה, הומלץ לו על טיפול פסיכולוגי במרפאת פסיכולוגיה-טראומה, עקב סיוטים ופחד בלילה, וכן הופנה לבדיקת פסיכיאטר מומחה עם אבחנה משוערת להפרעת בתר חבלתית. מתסקיר נפגע העבירה ומדברי אמו, ניכר שנגרמו למתלונן ולבני משפחתו נזקים רבים וקשים, ואף

בלתי הפיכים, אשר שינו את מסלול חייו מקצה לקצה, וכי עומדת לפניו דרך ארוכה של שיקום.

49. לאחר שנתתי דעתי למכלול הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה במקרה דנן, כמתואר לעיל, ולאחר בחינת מדיניות הענישה הנהוגה, הגעתי לכלל מסקנה, כי מתחם העונש ההולם, נע בין 24 חודשי מאסר בפועל ועד ל-48 חודשי מאסר בפועל, בצירוף עונשים נלווים.

חריגה ממתחם העונש ההולם

50. המחוקק קבע בסעיף 40 ד'לחוק, כי גם במקרה בו מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם הם בעלי חומרה יתירה, אם הנאשם השתקם, או שיש סיכוי של ממש שישתקם, בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, יכול בית המשפט לקבוע, כי העונש שיוטל עליו יחרוג ממתחם העונש ההולם, וזאת מטעמי שיקום. בשונה משיקולי הגנה על הציבור בסעיף 40 ה' לחוק העונשין המאפשרים חריגה שאין בה משום החמרה ניכרת ממתחם העונש ההולם, המחוקק לא הגביל את שיעור החריגה ממתחם העונש ההולם, כאשר מדובר בשיקולי שיקום, גם כאשר מדובר במעשים ובאשם בעלי חומרה יתרה. מכאן, שהמחוקק ראה לנגד עיניו שגם במקרים בהם עקרון ההלימה מחייב הטלת עונש מאסר משמעותי, בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, שיקולי שיקום יכריעו את הכף, וזאת מבלי לגרוע מחומרת המעשה והעונש ההולם שראוי היה לגזור בגינו. אני סבורה שעל אף המלצת שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, המקרה דנן אינו נכנס בגדר חריג זה. הנאשם לא עבר בפועל הליך של שיקום, לאחר שלא הוטל עליו צו פיקוח מעצרים, והוא רק הביע נכונות לעבור הליך כזה. הנאשם הביע שאיפה לנהל אורח חיים נורמטיבי, אך בפועל המשיך להסתובב בחברה רעה, בעת המעצר באיזוק אלקטרוני ובעת מעצר הבית, ולא התנתק ממנה. הוא לא הפנים את חומרת מעשיו, וחזר אל בין כותלי המעצר, תוך כדי ניהול ההליך, בשלב הטיעונים לעונש, שחרב חדה תלויה מעל צווארו. בנסיבות אלה לא מצאתי לאמץ את המלצת שירות המבחן, ועל כן עונשו יקבע בתוך מתחם העונש ההולם.

51. כאמור, לא נעלמה מעיני המלצת שירות המבחן, ולהמלצה זו חשיבות לא מבוטלת, ואולם בסופו של יום כשמה כן היא- המלצה. בית המשפט לא מחויב לקבל המלצה זו ובמקרה המתאים לבית המשפט הסמכות לדחותה. מטבע הדברים שירות המבחן מתמקד בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובשיקומו, ואולם בית המשפט אמון על בחינת אינטרסים רחבים ונוספים דוגמת שיקולי הגמול וההרתעה, שמהם לא ניתן להתעלם בענייננו, בעיקר בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה ולצורך להילחם בתופעת פתרון סכסוכים באמצעים אלימים. בהקשר זה יוער, שבניגוד להצגת הדברים על ידי ב"כ הנאשם לפיהם דרך השיקום אינה פתוחה בבית המאסר, הרי שחלק מהליכי השיקום ניתן לעבור גם בין כותלי בית הסוהר, ולהיעזר ברשות לשיקום האסיר לאחר השחרור.

העונש המתאים

52. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה- שקלתי את גילו הצעיר של הנאשם שהוא בן 19 כיום והוא היה על גבול הקטינות בעת ביצוע העבירה; את נסיבות חייו הלא פשוטות, הוריו התגרשו בעת שהיה ילד ואביו נשאר להתגורר בצרפת, דבר אשר גרם לריחוק בין השניים לאורך שנות ילדותו והתבגרותו הוא גדל ללא דמות אבהית ונותר הגבר היחיד במשפחה; הנאשם נושא בעול פרנסת המשפחה, מגיל צעיר מאוד; הוא חש צער והחרטה על מעשיו וביטא אמפתיה לנפגע העבירה, חסך את עדותו וכן זמן שיפוטי משמעותי; הנאשם במעצר באיזוק

אלקטרוני לתקופה ממושכת ובהמשך במעצר בית, ושוהה כעת במעצר מזה שלושה חודשים, וידוע כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר.

53. לחומרה שקלתי, כי לנאשם קושי בהפעלת שיקול דעת במצבים מורכבים, והוא נוטה לפעול באופן אימפולסיבי, על כן יש צורך לשקול שיקולי הגנה על הציבור והרתעת היחיד בעניינו. כמו כן, יש לשקול שיקולי הרתעת הרבים, לנוכח הצורך למגר את תופעת פתרון הסכסוכים באמצעות אלימות.

54. אשר על כן, לאחר ששקלתי את השיקולים לחומרה ולקולה, החלטתי להטיל על הנאשם עונש בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם, אך לא בתחתיתו. לפיכך, הנני גוזרת על הנאשם את העונשים, כדלהלן:

א. 26 חודשי מאסר, בניכוי ימי מעצרו.

ב. 10 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה, אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, על כל עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. 3 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה, אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, על כל עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. פיצוי למתלונן בסך 25,000 ₪ אשר ישולמו בעשרים וחמישה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.9.23 ובכל האחד לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו או במלואו תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מיידי.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט"ו תמוז תשפ"ג, 04 יולי 2023, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.